

PROSLAVLJENE FASANKE U NASIM SELIMA

vineri, 24 martie 2023

Pripadnici hrvatske zajednice iz Rumunjske na tradicionalan na in obilježili su i ove godine Fasanske.

Ovi praznici jedan su od najo ekivanijih godišnjih događaja u karáevskoj zajednici. Već od nedjelje, poznata kao bezmesna nedjelja, odmah u jutarnjim satima, maskirani mladi etali su po ulicama naših sela. U utorak isto tako, jedino to taj dan završava s "balom" koji se održava u Domu kulture. U ponoć zazvoni zvono u crkvi, prekine se ples i svi odlaze kući, jer počinje korizma ili veliki post. Pokladno vrijeme tako uvijek završava u utorak, dan prije Pepelnice, ili iste srijede, kada započinje korizma.

U Nermi u je veoma dobro sačuvana karáevska pokladna tradicija. Nermi anje imaju grupu muškaraca u narodnoj nošnji, maskirani u mladu i mladoženju te kuma i starog svata. Oni svake godine hodaju selom, pjevaju, plešu, zadirjavaju i uveseljavaju gledatelje, koji ih ispred svojih domova i dvorata darivaju hranom, pićem i novcem.

Ravnik i Vodnik su dva karáevska sela u kojima je najbolje sačuvana ova drevna tradicija. U veseloj atmosferi, grupa muškaraca i mladi sa kostimima od ovčijih koža, s privezanim zvonima i strašnim maskama, koji plaše malu djecu i traže novac od prolaznika, obično u itavo selo od nedjelje do utorka, ulaze u dvorata kojima su vrata otvorena i odigraju igru kojom tijeraju zimu i zle sile.

Kod nas u nedelju i sejdán, u tornik, slave se Poklade. To se drži tradicija od stari naših. U nedelju poranini se primenimo i idemo po selu, svi namaskirani, u kožuci. Idemo po celem selu, sećemo. Koj je prid domam, ni invitira kod njega da turimo unutra u obor, da kusimo i poglnemo. Mi idemo odraga kod loveka, koji ni ne vika, tamo ne idemo. Otplani se soprinenimo od kožuci i se maskiramo u druge cole, po tanke, roklje starinske, to su nosile žene i naši stari. Drugi put, otplani, i devke ni mole da jim damo kožuci da idu i one s nami. U tornik, isti običaj. Poranini se primenimo u kožuci, to je tradicija. Narod koji ni prima, gotvaju tiganci, kola i, sukove, piće, svaki to ima da ni servita. Idemo pak kako u nedelju, kod svakoga to ni eka prid domam. Otplani isto. Narod se skupi u centru sela. Kad idemo putam se sigramo s decami, s ženami. Sad ne višćemo kula. Prije smo išli po torniku kod nji u kulu da se sigramo, da jim govorimo i naučimo za našu tradiciju kako da se ne odzabe. U tornik navečer imamo i bal maskat, de se skupe svi muškarci, igraju posik svi i maskirani i nemaskirani. To je bal prije posta. Po tradiciji mi se primenjamo muškarci kako da je rodna godina i da oteramo zlo iz našeg sela, da ne dodi kod nas. Kožuci smo komandirali iz Sibiu, prije dobrih godina, jer kod nas nema nikoga koji to višćemo da napravlja. Sad ji kupujemo priko interneta. Rekao je Haini Birta, vođa grupe pokladara u Vodniku.

I selo Lupak ima svoji muškarci. Oblaeni u kožusima i strašnim maskama na glavi, muškarci plešu u to jedni s drugima ili s domaćinima kuće pred kojom su zastali, proganjaju djecu i mlade žene, te zaustavljaju prolaznike na putevima traže i im novac. To se Karáeva ti e, tamo samo jedna obitelj obla i pokladne kostime. Takozvani "erbulje" i ove su godine krenuli selom uz pratnju frule, plešu i po dvorata tamo kuća, pa ukućani su im darovali ručnike, novce i rakiju.

Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj je i ove godine novo podržalo pokladne programe u svim selima iz karáevske zajednice gdje su bile organizirane.

Lina Stroescu